

Jiddischseminarier under sommaren 2013

לערנט זיך יידיש זומערצייט

Ett flertal städer i Europa anordnar traditionsenligt sommarkurser i jiddisch och judisk kultur med dans och klezmermusik. Vid en genomgång av de skilda programmen kan konstateras att det är idel kända namn som undervisar i jiddisch eller leder *varshtatn* i dans, sång eller musik. Nedan finns det plats bara för uppgift om kursavgift (utan kost och logi) och länk till respektive hemsida.

London inbjuder till "Ot Azoy! 2013" mellan den 11 och den 16 augusti. Jiddischkursen går parallellt med musik- och sångundervisning. Kostnad 235 £. Information finns på www.jmi.org.uk/event/ot-azoy-2013

Strasbourg är platsen för det 6:e sommarseminariet i jiddisch mellan den 22 juli och den 2 augusti. Pris 450 €. Se vidare på länken www.lufteater.com/jec/content/view

Sveriges Jiddischförbund planerar nu för det årliga seminariet under helgen den 9-11 augusti. I skrivande stund är det inte klart var seminariet ska vara men det talas om Stockholm, Malmö eller... Hindås! Avgift inklusive helpension är ungefär 3000 kr. Bevaka kommande information via www.jiddischforbundet.se

Även i **Tel Aviv** kan man lära sig jiddisch på olika nivåer mellan den 16 juni och den 11 juli. Pris 1510 \$. Närmare upplysningar på www.naomiyiddish.tau.ac.il

Vilnius har sin kurs för 15:e året från den 21 juli till den 16 augusti. Avgift 1410 \$. Alla detaljer på www.judaicvilnius.com/en/main/summer

Warszawa förbereder sitt 11:e internationella sommarseminarium under tiden 1-19 juli. Kostnad 800 \$. Information via länken www.yiddishland.pl/index.php/en/courses

Weimar organiserar "Yiddish Summer Weimar", som löper mellan den 21 juli och den 11 augusti och varvar jiddisch med sång- och musikworkshops. Man har tidigare kunnat välja enskilda program. Priserna är ännu inte satta. Hemsidan finns på www.yiddishsummer.eu

Nya böcker om jiddisch!

Utgivning av en grammatika och två ordböcker på kort tid är inte en vanlig händelse i jiddischvärlden. Standardordboken från 1968, Uriel Weinreichs "Modern English-Yiddish Yiddish-English Dictionary", kan nu ersättas av Yitskhok Niborskis utmärkta och betydligt rikare jiddisch-franska ordbok, nu även i engelsk version: "Comprehensive Yiddish-English Dictionary", redigerad av Beinfeld och Bochner. Den är förstås bara en "envägs-ordbok", så Weinreich försvarar fortfarande sin plats. Men, den senare är betydligt lättare att hitta i, med bättre layout och klarare typsnitt.

Medem-biblioteket i Paris ger ut en uppgraderad nyutgåva av Neuberg-Niborski-Krynicks utmärkta "Verterbukh

fun loshn-koydesh-shtamike verter". Att ha alla ord av hebreiskt ursprung samlade i en ordbok underlättar i hög grad sökandet av dem. Ordförklaringarna är på jiddisch. Dessutom följs varje uppslagsord av exempel insatta i en eller flera meningar.

Bernard Vaisbrots "Grammaire descriptive du yidiche contemporain" (Edition Suger) är förstås välkommen i brist på grammatikor, men är inget under av klarhet och lättillgänglighet. Uppslagen är i liggande A4-format. Indexet är alltför rikt och försvårar letandet efter vägledning. En fördel är dock att det finns många exempel på jiddisch. Jag hade kanske föredragit en normativ grammatik, som hade gett fler svar än nya frågor om "hur det egentligen ska vara..." Fast jag börjar förstå att sådana svar inte finns. *Mameloshn* talas ju i många varianter och YIVO:s standardjiddisch är bara en av dem.

Ett judiskt museum i Warszawa

På årsdagen för inledningen av upproret i Warszawas getto den 19 april 1943, invigs det nya muséet över de polska judarnas historia med en separatutställning. Muséet ligger precis mitt emot Nathan Rapoport's kända monument över gettokämparna. Det byggdes av bohuslänsk granit, inköpt av tyskarna under kriget och avsett för ett nazistiskt segermonument.

Iordningställandet av muséet är starkt försenat och har kantats av skandaler, problem och chefsbyten. Den kompleta och fasta utställningen blir dock troligen klar under året.

Muséet över de polska judarnas historia, Warszawa, juli 2012

Rättelse

"Samael" hette den fallna ängel, som blev Satan. Hans hebreiska namn סמאל uttalas på jiddisch "Samoel", vilket inte alls är "Samuel", något som jag felaktigt skrev i förra numret av Det Senaste. "Sam" i namnet betyder för övrigt "gift"...

Text och foto: Staffan Böös